

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Μουσική και άλλες τέχνες - Ο μαγικός κόσμος των βιβλίων»

Συγγραφή: ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Εφαρμογή: ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μουσική και άλλες τέχνες - Ο μαγικός κόσμος των βιβλίων

Εφαρμογή σεναρίου

Πέτρου Κωνσταντίνος

Δημιουργία σεναρίου

Μπαλκίζας Νικόλαος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

20ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας

Χρονολογία

Από 17-05-2013 έως 20-05-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

-7^η θεματική ενότητα Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού: «Μουσική και άλλες τέχνες»

-9^η θεματική ενότητα Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού: «Ο μαγικός κόσμος των βιβλίων»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου θεωρείται ότι απαιτούνται προϋποθέσεις όπως η εξοικείωση των μαθητών με μια σειρά ενεργειών που πηγάζουν από τη χρήση των ΤΠΕ (πληκτρολόγηση κειμένου, αντιγραφή και επικόλληση, εισαγωγή σχολίου κ.λπ.), προγενέστερη εμπειρία στη συμπλήρωση εννοιολογικών χαρτών, αλλά και δεξιότητες αναζήτησης στο διαδίκτυο και σε ηλεκτρονικά λεξικά.

Επίσης, χρήσιμη κρίνεται και η ικανότητα κριτικής προσέγγισης των πληροφοριών που θα προσλαμβάνουν οι μαθητές, αλλά και η βοηθητική-συμβουλευτική παρουσία του διδάσκοντος, ο οποίος από πριν έχει ελέγξει και δοκιμάσει τη ροή της διδακτικής διαδικασίας.

Από υλικοτεχνική άποψη πρέπει βεβαίως να υπάρχει εργαστήριο πληροφορικής με προβολικό, αλλά και να έχει εγκατασταθεί το πρόγραμμα δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών Inspiration 9 Trial, το οποίο διατίθεται ελεύθερα για χρήση 30 ημερών.

Σε όλα τα παραπάνω προστίθεται επιπλέον η αναγκαιότητα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και δράσης, αφού οι μαθητές εντοπίζουν, τροποποιούν, επιλέγουν και καταγράφουν στοιχεία με κέντρο και άξονα τον ομαδικό στόχο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μπαλκίζας Νικόλαος, Μουσική και άλλες τέχνες, *Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού*, 2011: από το αρχικό σενάριο, το οποίο προέβλεπε 10–12 διδακτικές ώρες, επιλέχθηκαν μερικές και απορρίφθηκαν ορισμένες άλλες δραστηριότητες, ώστε να μπορέσει να προσαρμοστεί στον προβλεπόμενο (6 ώρες) διδακτικό χρόνο της εφαρμογής. Συγκεκριμένα, δεν δόθηκε το 1ο φύλλο δραστηριοτήτων, γιατί δεν έγιναν οι δραστηριότητες 2 και 3. Το 2ο φύλλο δραστηριοτήτων δόθηκε με αλλαγές μορφολογικού τύπου, άρα πραγματοποιήθηκαν όλες οι δραστηριότητες που προβλέπονταν βάσει αυτού, ενώ τα 3α, 3β, 3γ, 3δ φύλλα δραστηριοτήτων προσαρμόστηκαν στην αναζήτηση πληροφοριών ενός μόνο προσώπου-αντιπροσώπου μορφής τέχνης, και στη συγγραφή του βιογραφικού του. Επιπρόσθετα, εξαιτίας αυτού δεν πραγματοποιήθηκε και η συμπλήρωση του ημιδομημένου εννοιολογικού χάρτη (βλ. αρχείο «Βιογραφία.isf»).

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Επέκταση της δραστηριότητας του σχολικού βιβλίου που αναφέρεται στη σύνταξη ενός βιογραφικού. Στο σενάριο επιλέγονται 4 εκπρόσωποι από τη ζωγραφική, τη μουσική, την ποίηση και την πεζογραφία, και οι μαθητές συλλέγουν στοιχεία γι' αυτούς από το διαδίκτυο, αφού πρώτα έχουν κατανοήσει τη σημασία της έννοιας 'Βιογραφία' και έχουν εξοικειωθεί με τη δομή μιας βιογραφίας. Ταυτόχρονα η υλοποίηση του σεναρίου προσφέρει ευκαιρίες για παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σύλληψη του σεναρίου καθώς και η συγγραφή του βασίζονται στη φιλοσοφία της ομαδικής διερευνητικής μάθησης. Αυτή επιτυγχάνεται με την καθοδηγούμενη ανακάλυψη των μαθητών σε υπολογιστικά περιβάλλοντα. Με τη βοήθεια της συζήτησης, της σύγκρισης και επιλογής, αλλά και με τη βοήθεια του προβληματισμού, οι μαθητές προσεγγίζουν οικοδομιστικά τη γνώση, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες. Η ενασχόληση των μαθητών με τα υπολογιστικά περιβάλλοντα που προτείνονται για την υλοποίηση του σεναρίου τους καθιστά ικανούς για κριτική και δημιουργική σκέψη, πέρα από το στενό πλαίσιο των γνώσεων και αντιλήψεών τους. Ταυτόχρονα δημιουργείται υπόβαθρο με υψηλού επιπέδου δεξιότητες, γεγονός που θα συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή μελλοντική μαθησιακή τους διαδικασία.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Οι μαθητές της Ε΄ Τάξης έχουν έρθει σε επαφή με την τέχνη αρκετές φορές κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Είναι ευρύτερα παραδεκτό ότι τα μεγάλα έργα της ζωγραφικής, της μουσικής, της ποίησης και της πεζογραφίας είναι θετικοί παράγοντες αγωγής για όλους, γι' αυτό οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει, μετά από προετοιμασία, να τα εντάσσουν –όποτε μπορούν– οργανικά στη μαθησιακή διαδικασία. Στο παρόν σενάριο επιχειρείται μια τέτοια προσπάθεια, δηλαδή υλοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων για την επίτευξη γνωστικών στόχων της Γλώσσας, ταυτόχρονη επαφή με σημαντικούς εκπροσώπους από τον χώρο της ελληνικής τέχνης και, τέλος, ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμών, ειδικότερα αυτών που συνδέονται με τις ΤΠΕ.

Γνώσεις για τον κόσμο

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές με την εφαρμογή του σεναρίου:

- να γνωρίσουν ποιες είναι οι μορφές τέχνης στη σύγχρονη εποχή·
- να αναζητήσουν πληροφορίες για σημαντικούς έλληνες εκπροσώπους της τέχνης από το χώρο της ζωγραφικής, της μουσικής, της ποίησης και της λογοτεχνίας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές με την εφαρμογή του σεναρίου:

- να μάθουν την ετυμολογία και την ερμηνεία ορισμένων λέξεων (βιογραφία)·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα·
- να συντάξουν μια βιογραφία·
- να μετατρέπουν ρηματικά σύνολα σε ονοματικά σύνολα·
- να βάζουν λεζάντες σε εικόνες.

Γραμματισμοί

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές με την εφαρμογή του σεναρίου:

- να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικού λεξικού·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση μιας ψηφιακής εγκυκλοπαίδειας·
- να εξοικειωθούν με αναζήτηση σε μηχανή αναζήτησης·
- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο·
- να συμπληρώνουν έναν ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη·
- να εισάγουν σχόλια σε περιβάλλον επεξεργασίας κειμένου·
- να μορφοποιούν κατάλληλα κείμενο σε περιβάλλον επεξεργασίας κειμένου·
- να ανοίγουν και να αποθηκεύουν αρχεία σε κοινόχρηστο φάκελο.

Διδακτικές πρακτικές

Για τις διδακτικές πρακτικές βλ. κεφ. «Γ. Εισαγωγή. Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο» καθώς και ακολούθως κεφ. «Ε. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης».

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή του σεναρίου αποτελεί η άσκηση 1, β' τεύχος, σ. 37 του βιβλίου της Γλώσσας, που αφορά στη σύνταξη της βιογραφίας ενός αγαπημένου συγγραφέα των μαθητών. Μέσα από συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης αποφασίζεται ότι η σύνταξη των βιογραφικών θα αφορά και άλλες σημαντικές προσωπικότητες από το χώρο της ελληνικής Τέχνης, θέμα με το οποίο οι μαθητές ήρθαν σε επαφή στο μάθημα της ενότητας 7 «Μουσική και άλλες τέχνες», σ. 20.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η Τέχνη –και οι ποικίλες μορφές της– εντάσσεται ως αντικείμενο μελέτης σε όλα σχεδόν τα γνωστικά αντικείμενα, όπως: στην Αισθητική Αγωγή, την Ιστορία, τη Γλώσσα (διαθεματικά) κλπ. Η σύνταξη του βιογραφικού σημειώματος ως κειμενικό είδος, αποτελεί στόχο του μαθήματος της Γλώσσας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στην παρούσα εφαρμογή αξιοποιείται μερικώς το λογισμικό δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών Inspiration 9 Trial, δίνοντας τη δυνατότητα οπτικοποίησης των ευρημάτων της διαδικτυακής διερεύνησης ερμηνειών και της ετυμολογίας μιας λέξης. Ο επεξεργαστής κειμένου καθώς και πολλές λειτουργίες του βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας, καθώς με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του οι μαθητές επιτυγχάνουν τον στόχο.

Οι πληροφορίες που χρειάζονται για τη σύνταξη των βιογραφικών αντλούνται στο μεγαλύτερο μέρος τους από το περιβάλλον της [Βικιπαίδεια](#). Τέλος, οι μαθητές εξοικειώνονται περισσότερο με τη διαχείριση αρχείων και φακέλων (αποθήκευση, μετονομασία, αντιγραφή κλπ.).

Κείμενα

Ιστοσελίδες – περιβάλλοντα

[Βικιπαίδεια](#): διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#)

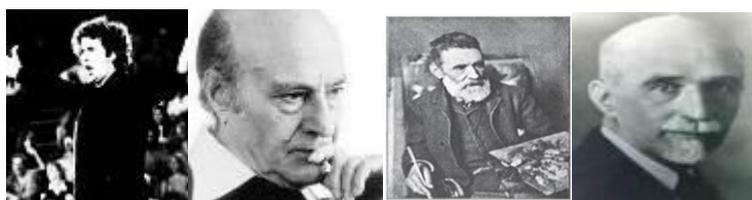
[Βικιλεξικό](#): διαδικτυακό λεξικό

[Google](#): μηχανή αναζήτησης

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η ημέρα – 1η, 2η & 3η διδακτική ώρα

Η εφαρμογή ξεκίνησε την Παρασκευή 17/5/2013 μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας. Όπως συνηθίζεται, τη μέρα αυτή οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες με τυχαίο τρόπο. Αυτή την Παρασκευή ο ορισμός των ομάδων έγινε από το πρωί, για να εξυπηρετήσουμε την υλοποίηση του σεναρίου. Γι' αυτόν τον λόγο άλλωστε οι 4 ομάδες που προέκυψαν (με τυχαίο τρόπο – φακελάκι με μία από τις 4 φωτογραφίες) ήταν οι «Θεοδωράκης», «Ελύτης», «Λύτρας», «Παπαντωνίου» (τεκμήριο 1).

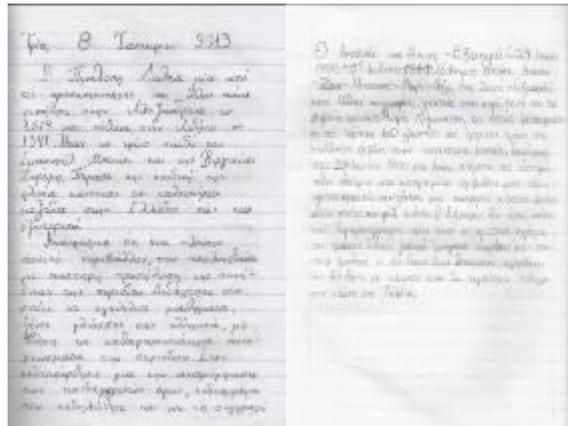

Τεκμήριο 1

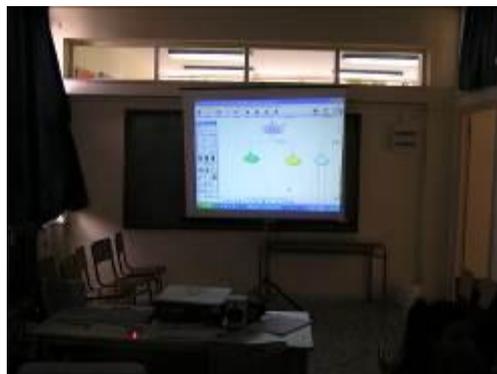
Με τις νέες –πλέον– ομάδες, ξεκινά συζήτηση για το αν θυμούνται τι είναι η βιογραφία. Πολλοί θυμήθηκαν τι είχαμε αναφέρει στα πλαίσια διδασκαλίας της ενότητας 9 για την έννοια της βιογραφίας. Αρκετοί μάλιστα, άνοιξαν τα τετράδιά

τους, όπου είχαν βρει και γράψει τη βιογραφία ενός προσώπου, όπως τους είχε ζητηθεί (τεκμήριο 2). Στη συνέχεια οι ομάδες οδηγήθηκαν στο εργαστήριο

Τεκμήριο 2

Τεκμήριο 3

πληροφορικής, όπου η καθεμία άνοιξε το αρχείο «Ετυμολογία & ερμηνεία.isf» (τεκμήριο 3). Αφού κατανόησαν τι χρειάζεται να κάνουν, δηλαδή να συμπληρώσουν τα κενά πλαίσια, αντιλήφθηκαν γρήγορα ότι κάτι τέτοιο θα ήταν ευκολότερο αν ακολουθούσαν τους υπερσυνδέσμους που προτείνονται στο πλαίσιο-σχόλιο. Έτσι οι μαθητές επισκέφθηκαν το [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) και το [Βικιλεξικό](#) και από εκεί άντλησαν τις πληροφορίες που χρειάστηκαν για να ολοκληρώσουν τη

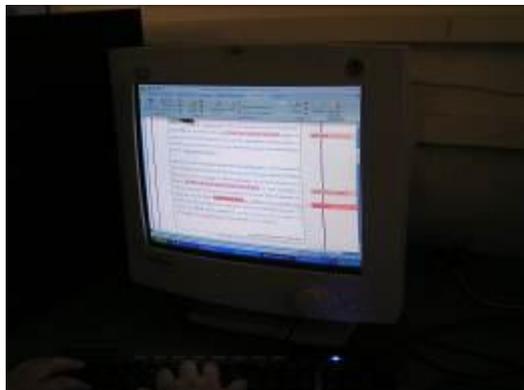

δραστηριότητα (πληκτρολογώντας και στις δύο περιπτώσεις το λήμμα «Βιογραφία») και να συμπληρώσουν τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη (τεκμήριο 4).

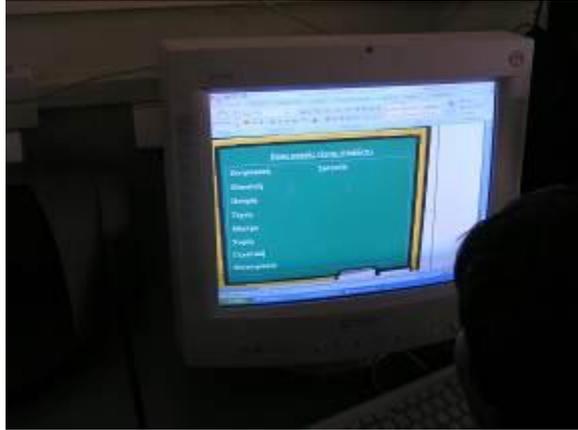
Τεκμήριο 4

Μετά οι μαθητές αποθήκευσαν τα 4 αρχεία, ένα για κάθε ομάδα, με το όνομα αυτής στον κοινόχρηστο φάκελο του δικτύου (βλ. φάκελο «Ετυμολογία και ερμηνεία»). Το 1ο φύλλο δραστηριοτήτων δε δόθηκε στους μαθητές, καθώς η δραστηριότητα 1 υλοποιήθηκε με τις προφορικές οδηγίες του εκπαιδευτικού, ενώ η 2 και η 3 δεν πραγματοποιήθηκαν, επειδή δεν επαρκούσε ο χρόνος, αλλά και γιατί το περιεχόμενό τους επηρέαζε ελάχιστα την επίτευξη του στόχου, που δεν είναι άλλος από τη σύνταξη ενός βιογραφικού. Κατόπιν οι μαθητές από τον κοινόχρηστο φάκελο άνοιξαν το [2ο φύλλο δραστηριότητας](#), στο οποίο με την εισαγωγή σχολίων προσπάθησαν να εντοπίσουν και να δείξουν τα βασικά σημεία ενός βιογραφικού (με τη βοήθεια της άσκησης 1, σ. 37). Η εμφάνιση του 2ου φύλλου δραστηριοτήτων ρετουσαρίστηκε λίγο, γιατί –πιθανόν– λόγω ασυμβατότητας του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου τα κείμενα είχαν διαφοροποιηθεί μορφολογικά. Διαγράφηκαν επίσης και οι οδηγίες για την εισαγωγή σχολίου, γιατί οι συγκεκριμένοι μαθητές το έχουν κάνει αρκετές φορές στο παρελθόν και, επομένως, δεν χρειαζόταν κάτι τέτοιο. Οι μαθητές εισήγαγαν τα σχόλια, όπως προέβλεπε η 1η δραστηριότητα στα βιογραφικά των Άλκη Ζέη και Μενέλαου Λουντέμη (Τεκμήριο 5) και με τη βοήθεια αυτών συμπλήρωσαν τον πίνακα «ΔΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ».

Τεκμήριο 5

Με την 3η δραστηριότητα οι μαθητές συμπλήρωσαν τον «πίνακα» με μορφές τέχνης που γνωρίζουν. Επειδή δυσκολεύτηκαν να γράψουν πολλές, και μιας και το προέβλεπε το σενάριο, επισκέφτηκαν την [Google](http://www.google.com) και πληκτρολόγησαν «Τέχνη», για να βρουν περισσότερες. Το αποτέλεσμα ήταν να «γεμίσουν» οι πίνακες των ομάδων με αρκετές μορφές τέχνης (Τεκμήριο 6). Μάλιστα, κάποια ομάδα λόγω κεκτημένης ταχύτητας υπερέβαλε στην καταγραφή (Τεκμήριο 7). Το σημαντικό είναι ότι υποψιασμένοι πια οι μαθητές εξαιτίας της ονοματοδοσίας των ομάδων αλλά και λόγω της αναζήτησης μορφών τέχνης και καταγραφής τους στον «πίνακα», προετοιμάστηκαν για την επόμενη ημέρα (Δευτέρα) σχετικά με αυτό που θα ακολουθήσει. Η διαδικασία έκλεισε με την αποθήκευση των 4 φύλλων δραστηριοτήτων (με το όνομα της κάθε ομάδας στο τέλος) στον κοινόχρηστο φάκελο (βλ. φάκελος «2ο φύλλο δραστηριοτήτων»).

Τεκμήριο 6

Τεκμήριο 7

2η ημέρα – 4η, 5η & 6η διδακτική ώρα

Η εφαρμογή συνεχίστηκε και τελείωσε τη Δευτέρα 20/05/2013 με την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του 3ου φύλλου δραστηριοτήτων, το οποίο τροποποιήθηκε σχεδόν εξ ολοκλήρου, ώστε να προσαρμοστεί στον χρόνο εφαρμογής του σεναρίου. Τα 4 νέα φύλλα εργασίας που βρίσκονταν στον κοινόχρηστο φάκελο (3α, 3β, 3γ, 3δ) και τα οποία άνοιξαν οι μαθητές, περιελάμβαναν δραστηριότητες (με οδηγό το αρχικό φύλλο εργασίας) σχετικές με τη σύνταξη του βιογραφικού του προσώπου από το

οποίο έχει πάρει το όνομά της η κάθε ομάδα. Έτσι οι μαθητές επισκέφτηκαν την [Google](http://www.google.com) και στην αναζήτηση με το όνομα οδηγούνται στη [Βικιπαίδεια](http://el.wikipedia.org), για να δουν τις πληροφορίες για τα εξεταζόμενα πρόσωπα (τεκμήριο 8). Με τη βοήθεια του πίνακα «Δομή βιογραφίας», τον οποίο είχαν συμπληρώσει κατά την εφαρμογή του 2ου

Τεκμήριο 8

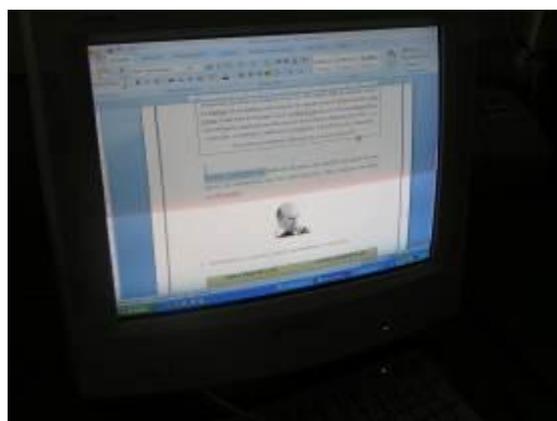
φύλλου δραστηριοτήτων την προηγούμενη ημέρα, ο μαθητές συντάξαν τα βιογραφικά των Λύτρα, Θεοδωράκη, Ελύτη και Παπαντωνίου συμπληρώνοντας κάθε φορά τις πληροφορίες που χρειαζόνταν. Έτσι, δεν πραγματοποιήθηκε η δραστηριότητα 3 στο μέρος που αφορούσε τη συμπλήρωση του ημιδομημένου χάρτη σε έτοιμο αρχείο (βλ. «Βιογραφία.isf»), αλλά έμεινε η σύνταξη του βιογραφικού. Επίσης οι μαθητές δεν επισκέφτηκαν τις προτεινόμενες τοποθεσίες, γιατί η εφαρμογή δεν προέβλεπε συλλογή υλικού για τη δημιουργία παρουσίασης, σε αντίθεση με το αρχικό σενάριο. Κατά συνέπεια δεν πραγματοποιήθηκαν οι δραστηριότητες 5 και 6, οι οποίες αφορούσαν το προαναφερθέν.

Προτάθηκε αρκετές φορές στους μαθητές η αντιγραφή κειμένων και η επικόλλησή του κατευθείαν στο έγγραφο του επεξεργαστή κειμένου. Αυτό όμως δημιούργησε την ανάγκη να επαναληφθούν ακόμη μια φορά οι έννοιες «γραμματοσειρά», «μορφοποίηση», «μέγεθος», «στυλ» κλπ., με σκοπό τη δημιουργία ενός μοιόμορφου βιογραφικού (Τεκμήριο 9).

Τεκμήριο 9

Κατόπιν, οι μαθητές επιλέγουν τις ρηματικές φράσεις του βιογραφικού και τις αντιγράφουν στον πίνακα που βρίσκεται πιο κάτω από το περιθώριο για το κείμενο και τη φωτογραφία του βιογραφικού. Εκεί τις μετατρέπουν σε ονοματικές, ώστε να κατανοήσουν τους δύο διαφορετικούς τρόπους, βάσει των οποίων συντάσσουμε ένα βιογραφικό σημείωμα. Από τα αποτελέσματα της αναζήτησης –που προηγήθηκε– στην Google επιλέγουν μια φωτογραφία του προσώπου με το οποίο ασχολήθηκε η κάθε ομάδα (τεκμήριο 10) και την επικολλούν στο προβλεπόμενο πλαίσιο.

Τεκμήριο 10

Κλείνοντας, οι μαθητές αποθηκεύουν τα αρχεία τους προσθέτοντας και το όνομα του προσώπου του οποίου το βιογραφικό συνέταξαν στον κοινόχρηστο φάκελο (βλ. φάκελο «3ο φύλλο δραστηριοτήτων»). Για να ενημερωθούν οι μαθητές για τις βιογραφίες των υπόλοιπων προσώπων, παρουσίασε η κάθε ομάδα στην τάξη δι΄

αντιπροσώπου το βιογραφικό που συνέταξε. Η αξιολόγηση σ' αυτό το σημείο δεν εστιάζει τόσο στα αποτελέσματα σχετικά με τη σύνταξη των βιογραφικών, όσο στον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές εντοπίζουν, επιλέγουν, χρησιμοποιούν και μεταπλάθουν τις πληροφορίες, ώστε να συγκροτήσουν ένα κείμενο, καθώς και στον βαθμό συνεργασίας που επιτεύχθηκε.

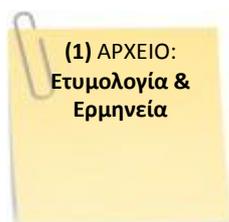

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Ημερομηνία:

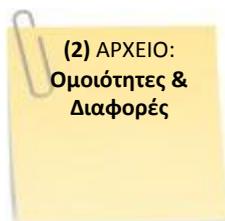
Ομάδα:

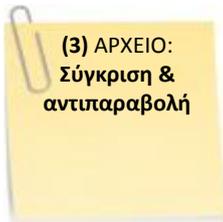
1. Αναζητήστε στο ηλεκτρονικό λεξικό Βικιλεξικό και στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Τριανταφυλλίδη τη λέξη βιογραφία. Βρείτε τα παρακάτω στοιχεία:

- 1) Την ετυμολογία της λέξης
- 2) Την ερμηνεία της λέξης
- 3) Την ερμηνεία των συνθετικών της

Συνθέστε τα στοιχεία που θα βρείτε και συμπληρώστε τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη (1).

2. Αναζητήστε στη μηχανή αναζήτησης Google τον όρο “βιογραφία”. Από τα αποτελέσματα επιλέξτε τη σελίδα της Βικιπαίδεια (<http://el.wikipedia.org/wiki/>). Μελετήστε τα στοιχεία που παρατίθενται και καταγράψτε τα βασικά στοιχεία των όρων *βιογραφία*, *αυτοβιογραφία*, *απομνημονεύματα* και *ημερολόγιο*. Συγκρίνετε τα στοιχεία αυτά και βρείτε ομοιότητες και διαφορές (2).

3. Μελετήστε τη βιογραφία της Άλκης Ζέη (από το βιβλίο του μαθητή, β' τεύχος, σ. 36) και τη βιογραφία του Μενέλαου Λουντέμη (από το τετράδιο εργασιών, α' τεύχος, σ. 65). Συγκρίνετε τις δύο μορφές βιογραφίας, συζητήστε μεταξύ σας τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρουσιάζουν και καταγράψτε τις σε εννοιολογικό χάρτη (3).

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

Ημερομηνία: Παρασκευή, 17 Μαΐου 2013

Ομάδα:

4. Να εντοπίσετε στις δύο βιογραφίες (της Άλκης Ζέη και του Μενέλαου Λουντέμη) τα βασικά στοιχεία ενός βιογραφικού (με τη βοήθεια της άσκησης 1, σ. 37) και να τα επισημάνετε με τη μορφή σχολίου.

Βιογραφικό σημείωμα

Η Άλκη Ζέη γεννήθηκε στην Αθήνα και πέρασε τα πρώτα παιδικά της χρόνια στη Σάμο. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Αθηνών, στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών και σεναριογραφία στο Κινηματογραφικό Ινστιτούτο της Μόσχας.

Ασχολήθηκε με το γράψιμο από μικρή. Όταν ήταν μαθήτρια γυμνασίου, άρχισε να γράφει έργα για το κουκλοθέατρο. Ένας από τους χαρακτήρες που δημιούργησε, ο Κλούβιος, έγινε μετέπειτα ένας από τους κυριότερους ήρωες του κουκλοθέατρου Αθηνών «Μπαρμπα-Μυτούσης».

Αργότερα συνέχισε το γράψιμο, δημοσιεύοντας σειρά διηγημάτων της στο περιοδικό Νεανική Φωνή, ένα περιοδικό για νέους, που είχε ως συντακτική επιτροπή τον Μάριο Πλωρίτη, τον Τάσο Λιγνάδη, τον Κωστή Σκαλιώρα. Από το 1954 έως το 1964 έζησε ως πολιτική πρόσφυγας στη Μόσχα. Το 1964 επέστρεψε οικογενειακά στην Ελλάδα, απ' όπου ξαναέφυγε το 1967, με τον ερχομό της Χούντας, αυτή τη φορά για το Παρίσι. Κατά τη διάρκεια της παραμονής της στη Ρωσία έγραψε διηγήματα και νουβέλες, που τα έστειλε στην Ελλάδα και δημοσιεύτηκαν στο λογοτεχνικό περιοδικό

Επιθεώρηση Τέχνης. Τα παιδικά της βιβλία έχουν μεταφραστεί σε 20 γλώσσες, ενώ το πρώτο της μυθιστόρημα έγινε μπεστ σέλερ και έχει μεταφραστεί σε 6 γλώσσες

www.greece2001.gr/writers/AlkiZei.html

(από το βιβλίο *Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού*, β΄ τεύχος, ενότητα 9, σελ. 36)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Όνοματεπώνυμο:	Μενέλαος Λουντέμης
Χρονολογία γέννησης:	1912
Τόπος γέννησης:	Κωνσταντινούπολη
Η ζωή του:	Ήταν προσφυγόπουλο και αναγκάστηκε να δουλέψει σκληρά για να ζήσει. Μέσα από τις περιπλανήσεις του στην Ελλάδα και τις τλαιπωρίες του αποκτά μια πνευματική καλλιέργεια, που τον βοηθάει αργότερα στο λογοτεχνικό του έργο. Εξορίζεται κάποια στιγμή από την Ελλάδα λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων. Πραγματοποιεί αμέτρητα ταξίδια, φτάνοντας μέχρι Κίνα και Βιετνάμ. Επιστρέφει το 1976 στην Ελλάδα και πεθαίνει ένα χρόνο αργότερα.
Τιμητική διάκριση:	Πρώτο Κρατικό Βραβείο για το βιβλίο του <i>Τα πλοία άραξαν</i> .
Τι είπαν γι' αυτόν:	«Ανοίγει την καρδιά του και τις καρδιές των άλλων».
Έργα του:	<i>Οι κερασιές θ' ανθίσουν και φέτος</i> <i>Καληνύχτα ζωή</i> <i>Το ρολόι του κόσμου χτυπά μεσάνυχτα</i> <i>Κάτω απ' τα κάστρα της ελπίδας</i>

(Από το βιβλίο *Γλώσσα Ε' Δημοτικού*, Τετράδιο Εργασιών, α' τεύχος, ενότητα 9, σ. 65)

5. Με τα στοιχεία-σχόλια που εισαγάγατε στα παραπάνω βιογραφικά, προσπαθήστε να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα έτσι ώστε να προκύψει η δομή μιας

ΔΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
Τόπος γέννησης	

[βιογραφίας](#).

6. Συζητήστε στην ομάδα σας την ερώτηση που σας δίνεται και καταγράψτε τις απαντήσεις σας στον παρακάτω πίνακα. Ανακοινώστε τες στην ολομέλεια της τάξης και συμπληρώστε τον πίνακά σας με τις ιδέες και των άλλων ομάδων.

7. Αναζητήστε στη μηχανή αναζήτησης Google τη λέξη *τέχνη*. Από τα αποτελέσματα επιλέξτε τη σελίδα της Βικιπαίδεια (<http://el.wikipedia.org/wiki>) και συμπληρώστε τις μορφές τέχνης που τυχόν λείπουν από τον πίνακά σας.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γα

Ημερομηνία: Δευτέρα, 20 Μαΐου 2013

Ομάδα: Νικηφόρος Λύτρας

8. Να πληκτρολογήσετε στο Google τη φράση «Νικηφόρος Λύτρας». Ανάμεσα στις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε τη σελίδα της [Βικιπαίδεια](#). Αναζητήστε πληροφορίες γι' αυτόν με τη βοήθεια του πίνακα «Δομή βιογραφίας».
9. Συντάξτε τη βιογραφία του ζωγράφου σε συνεχές κείμενο.

	Βιογραφικό σημείωμα

Κατόπιν, αναζητήστε στο διαδίκτυο την εικόνα του. Διαλέξτε την εικόνα που σας αρέσει και αποθηκεύστε την στον υπολογιστή σας. Τέλος, εισάγετε την εικόνα στο βιογραφικό.

10. Τροποποιήστε τις ρηματικές φράσεις της βιογραφίας σε ονοματικές.

ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
→	

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γβ΄

Ημερομηνία: 20/05/2013

Ομάδα: Οδυσσέας Ελύτης

11. Να πληκτρολογήσετε στο Google τη φράση «Οδυσσέας Ελύτης». Ανάμεσα στις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε τη σελίδα της [Βικιπαίδεια](#). Αναζητήστε πληροφορίες γι' αυτόν, με τη βοήθεια του πίνακα «Δομή βιογραφίας».
12. Συντάξτε τη βιογραφία του ποιητή σε συνεχές κείμενο.

	Βιογραφικό σημείωμα

Κατόπιν, αναζητήστε στο διαδίκτυο την εικόνα του. Διαλέξτε την εικόνα που σας αρέσει και αποθηκεύστε την στον υπολογιστή σας. Τέλος, εισάγετε την εικόνα στο βιογραφικό.

13. Τροποποιήστε τις ρηματικές φράσεις της βιογραφίας σε ονοματικές.

ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γγ'

Ημερομηνία: 20-5-2013

Ομάδα: Μίκης Θεοδωράκης

14. Να πληκτρολογήσετε στο Google τη φράση «Μίκης Θεοδωράκης». Ανάμεσα στις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε τη σελίδα της [Βικιπαίδεια](#). Αναζητήστε πληροφορίες γι' αυτόν, με τη βοήθεια του πίνακα «Δομή βιογραφίας».
15. Συντάξτε τη βιογραφία του συνθέτη σε συνεχές κείμενο.

	Βιογραφικό σημείωμα
(Γράψτε εδώ...)	

Κατόπιν, αναζητήστε στο διαδίκτυο την εικόνα του. Διαλέξτε την εικόνα που σας αρέσει και αποθηκεύστε την στον υπολογιστή σας. Τέλος, εισάγετε την εικόνα στο βιογραφικό.

16. Τροποποιήστε τις ρηματικές φράσεις της βιογραφίας σε ονοματικές.

ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΔ΄

Ημερομηνία 20-5-2013

Ομάδα: Ζαχαρίας Παπαντωνίου

17. Να πληκτρολογήσετε στο Google τη φράση «Ζαχαρίας Παπαντωνίου». Ανάμεσα στις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε τη σελίδα της [Βικιπαίδεια](#). Αναζητήστε πληροφορίες γι' αυτόν, με τη βοήθεια του πίνακα «Δομή βιογραφίας».

18. Συντάξτε τη βιογραφία του συγγραφέα σε συνεχές κείμενο.

	<p>Βιογραφικό σημείωμα</p>
Empty space for the biography text	

Κατόπιν, αναζητήστε στο διαδίκτυο την εικόνα του. Διαλέξτε την εικόνα που σας αρέσει και αποθηκεύστε την στον υπολογιστή σας. Τέλος, εισάγετε την εικόνα στο βιογραφικό.

19. Τροποποιήστε τις ρηματικές φράσεις της βιογραφίας σε ονοματικές.

ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→
	→

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η βασική επέκταση που θα μπορούσε να έχει η παρούσα εφαρμογή είναι να αναζητούσαν οι μαθητές πληροφορίες και για τα άλλα πρόσωπα που αναφέρει ο δημιουργός στο αρχικό σενάριο (Γ. Ιακωβίδης, Γ. Τσαρούχης, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Μ. Χατζιδάκις, Στ. Ξαρχάκος, Δ. Σαββόπουλος).

Μια άλλη εκδοχή θα μπορούσε να είναι η ανάθεση τεσσάρων εκπροσώπων μιας συγκεκριμένης τέχνης σε κάθε ομάδα. Επίσης θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλες μορφές τέχνης. Ακόμα θα ήταν δυνατόν οι μαθητές να γράψουν τη βιογραφία ενός μη Έλληνα εκπροσώπου, οποιασδήποτε τέχνης, αναζητώντας πληροφορίες γι' αυτόν (Μπετόβεν, Τσάρλι Τσάπλιν, Λεονάρντο ντα Βίντσι κ.λπ.).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου δεν παρουσιάστηκαν προβλήματα και η διαδικασία κύλησε ομαλά. Οι μαθητές εξοικειωμένοι με τα λογισμικά δε χρειάστηκαν περαιτέρω οδηγίες, παρά μόνο κάποιες συμβουλές ή υπενθυμίσεις. Αυτό που είναι αξιοσημείωτο είναι ότι παρά το αρχικό «μούδιασμα» –λόγω θέματος– οι μαθητές στη συνέχεια έδειξαν ενδιαφέρον, όταν κατά τη σύνταξη του βιογραφικού με τις πληροφορίες που αντλήθηκαν από το Διαδίκτυο, οι συζητήσεις που έλαβαν χώρα ήταν άκρως ενδιαφέρουσες.

Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι το σενάριο επιτυγχάνει τον σκοπό του, δηλαδή να μελετήσουν τη βιογραφία οι μαθητές με «άλλο μάτι», με ένα πιο ελκυστικό και περισσότερο «ψυχαγωγικό» τρόπο. Η εντύπωση –η οποία αποτελεί ίσως το μοναδικό «ψεγάδι» στην εφαρμογή– που αποκόμισα κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου είναι ότι θα έπρεπε αυτό να γίνει ταυτόχρονα με τη διδασκαλία της ενότητας 9, την οποία όμως οι μαθητές είχαν προ πολλού διδαχτεί.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιορδανίδου, Α. κ.ά. χ.χ. *Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού. Της γλώσσας ρόδι και ροδάκι.*
Τετράδιο Εργασιών, β΄ τεύχος, (σσ. 36-38). Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ